

Epidemiološka slika v Sloveniji se iz dneva v dan izboljšuje, a še vedno se moramo držati strogih ukrepov – ne družimo se v večjih skupinah, lokali in gostilne so še kar zaprti, maske povsod obvezne, razkužila in testiranja del vsakdana, vrstijo se

cepljenja, upoštevamo nočno policijsko uro, a na srečo so odprte vsaj šole, česar smo vsi veseli – kljub dejstvu, da so ocenjevanja in preverjanja znanja na dnevnem redu. A stresno šolsko življenje nam vsem bolj diši kot tisto, zaprto med štirimi zidovi.

KULTURA

PREŠERNOVA VELIKA NAGRADA PISATELJU IN ARHITEKTU

Prešernova nagrada se lahko podeli ustvarjalki oziroma ustvarjalcu, ki je s svojimi vrhunskimi umetniškimi dosežki v okviru svojega življenjskega opusa trajno obogatil slovensko kulturno zakladnico. Nagrada Prešernovega sklada pa ustvarjalki oziroma ustvarjalcu za vrhunske umetniške dosežke, ki so bili javnosti predstavljeni v zadnjih treh letih pred podelitvijo nagrad in pomenijo obogatitev slovenske kulturne zakladnice.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

V skladu z odločitvijo in sklepi Upravnega odbora Prešernovega sklada prejmeta Prešernovo nagrado leta 2021 pisatelj Feri Lainšček in arhitekt Marko Mušič.

Pisatelj, pesnik, scenarist in dramatik **Feri Lainšček** je prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo na področju literature (romani, pesniške zbirke, kratka proza, dela za otroke in mladino, filmski scenariji, radijske igre). Lainščkovi literarni dosežki s svojo visoko umetniško vrednostjo že skoraj 40 let pomembno bogatijo zakladnico slovenske kulture. Je vrhunski pesnik in pisatelj panonske Slovenije, ki v svojih delih tankočutno slika življenje preprostih ljudi z roba družbe, s prikazovanjem lirične, iščoče plati ciganske duše pa izraža spoštovanje do drugačnih. V njegovi poeziji se arhetipski drobci in pesniške slike ravninske pokrajine stapljajo s panonsko melanholijo in osebno ljubezensko vizijo. S svojim narečnim leposlovjem je prispeval k utrjevanju duhovnih mostov med matično domovino in porabsko zamejsko skupnostjo.

Marko Mušič v slovenskem in širšem prostoru Balkana deluje na tem področju že skoraj 60 let, in zaseda v njem prav posebno mesto. Sin arhitekta Marjana Mušiča in učenec velikega Edvarda Ravnikarja se je kot komet pojavil na zvezdnem nebu jugoslovanske arhitekture v 60-tih letih, kjer je veljal za »čudežnega dečka«, ki je na večjih arhitekturnih natečajih po bivši državi nagrade pobiral kot za stavo. Njegove zgodnje umetnine, ki so najbolj »avtorske«, so razpete med arhitekturo in skulpturo, med igrivim zgibanjem izvirnih poligonalnih geometrij ter med organsko sproščenostjo glinenih modelov, skozi katere je snoval svoje volumne.

(Vir: <https://www.gov.si/novice/2020-12-03-znani-so-prejemniki-presernovih-nagrad-in-nagrad-presernovega-sklada-leta-2021/>)

NA KULTURNI PRAZNIK JE FRANCE PREŠEREN DOBIL STRIP

Strip o največjem slovenskem pesniku Francetu Prešernu (1800–1849) je izdal Gorenjski muzej, ki je o tem pripravil tudi razstavo. Prešernov strip pomembno dopolnjuje slovensko

zbirko biografskih stripov. Ustvarila sta ga muzejska svetovalka Magda Zore in akademski slikar Jože Trobec. Strip

Strip bo prvič na ogled v Prešernovi spominski hiši v Kranju na kulturni praznik 8. februarja. Mogoče ga bo tudi kupiti. Foto: Gorenjski muzej

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

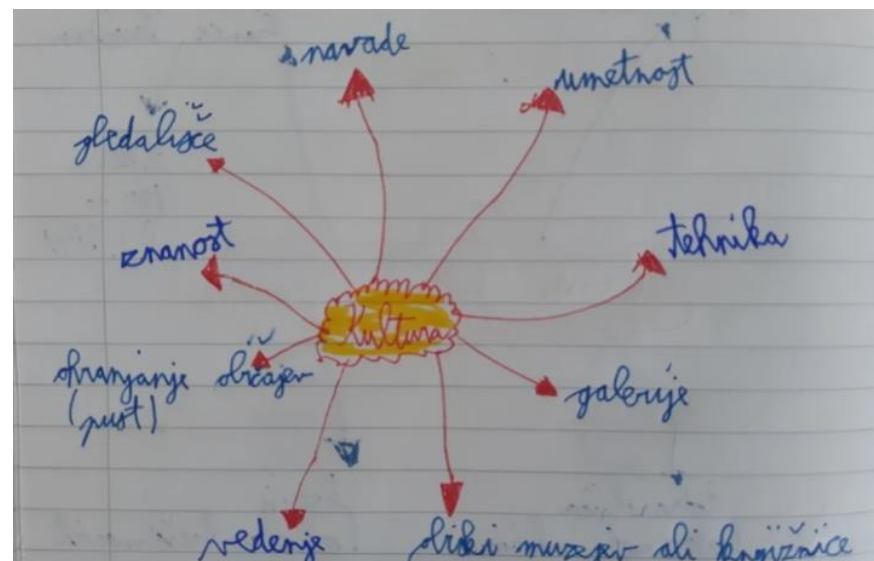
o Prešernu tako dopolnjuje stripe o Cankarju, generalu Maistru, svojega imajo tudi Trubar in reformatorji. Gre za sproščen strip, v katerem imata tako risba kot beseda enako težo. "Je sproščen, moram pa reči, da ni zabaven, nihče se ne bo po tleh valjal, ko ga bo bral, bo pa marsikdo izvedel kaj novega in zanimivega ali pa nekaj, kar je že vedel in pozabil," je dejala Zoretova. (Vir: <https://www.rtvsllo.si/kultura/knjige/na-kulturni-praznik-bo-france-preseren-dobil-strip/551510>)

UČENCI 5. A SO OB KULTURNEM PRAZNIKU RAZMIŠLJALI O KULTURI

Kultura mi pomeni spomin na Franceta Prešerna, Primoža Trubarja in ostale pesnike in pisatelje. O njih se učimo v šoli ter beremo njihove knjige in pesmi. S kulturo stopimo v stik v knjižnicah, muzejih, gledališčih in na prireditvah. Kultura mi pomeni tudi pravila lepega vedenja pri mizi, na tekmah, v kinu in v gledališču. Izkazuje odnos do nas samih in drugih ljudi ter je pika na i v našem življenju. (Niko Helbl)

Kultura mi pomeni:
slovenske knjige,
slovenski jezik,
slovenski časopis.
(Žiga Žgank)

Urban Kolbl

Zame kultura pomeni umetnost. Ob tem pomislim na muzeje, galerije, gledališča, glasbo in knjige. Kultura naša življenja bogati in je izjemnega pomena. (Timotej Greif)

Kultura mi pomeni, da si olikan in spoštljiv. Imamo tudi kulturni praznik, ki ga praznujemo in se spominjamo našega največjega pesnika Franceta Prešerna. (Taja Lešnik)

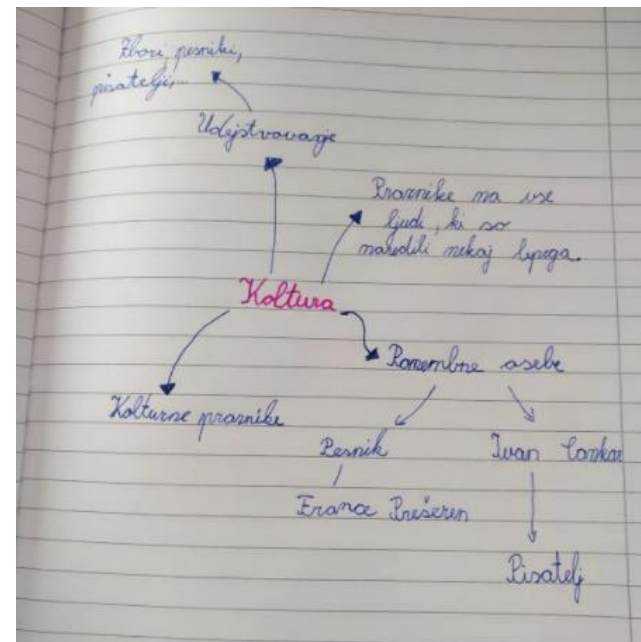

OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021

Kultura mi pomeni, da spoštujemo našo kulturo in da se obnašamo kulturno drug do drugega. (Stella Goljat)

Kultura mi pomeni zelo veliko. Ponosen sem na svojo domovino, Slovenijo. (Primož Založnik)

Kultura je način življenja. Npr. jezik, vera... Laura Kavran)

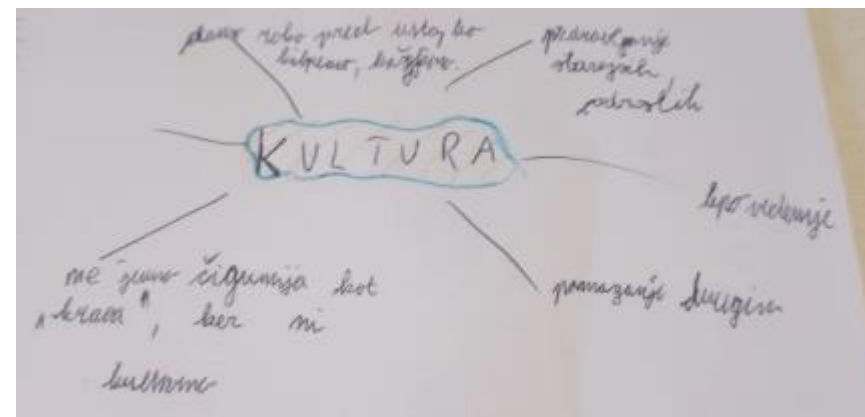

Jan Pečovnik

Kulturo moramo spoštovati in jo ohranjati. Kultura je tudi, da si prijazen in imaš lepe geste in manire. Na tak način spoštuješ kulturo. (Larisa Skrbič)

Kultura mi pomeni spoštovanje do slovenske dediščine, spoznavanje kulturnih stvari. (Klemen Frešer)

Kultura mi pomeni spomin na Franceta Prešerna, saj je nam, Slovencem, napisal himno. Zato je tudi pomemben za našo domovino. 8. februar je pri nas tudi državni praznik. (Jaša Plajh Štrman)

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

Za mene kultura pomeni, da moraš vse ljudi spoštovati in oni tudi tebe. Če se z nekom pogovarjaš, mu ne skačeš v besedo. (Iva Bruderman)

Morje šumi, vsem plavat se mudi.
Andreja pa tiho sedi, ker plavati ne želi.
Morje šumi, plavajo že vsi.
Iskati školjke gre in po plaži hiti.
(Tinka Markovič Strašek)

O Francetu Prešernu pogovarjali smo se,
ker največji pesnik Slovenije je.
Sonete je pisal in še več, fig
nikoli ni bilo preveč.
Ko v Julijo zaljubil se je,
zanjo napisal pesmi je še.
A ni bil znan takrat, ko je živel,
ko je umrl slavo je imel.
Res, za nas je napisal Zdravljico,
zato se iz spomina ne bo izbrisal.
(Oskar Vedlin)

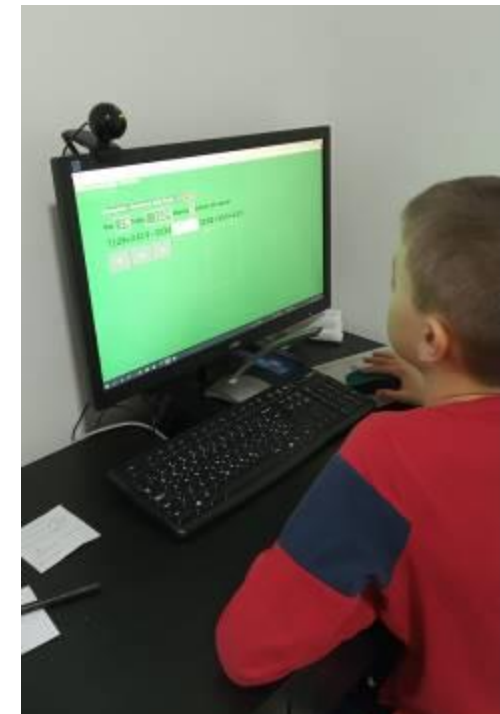
TEKMOVANJA

HITRO RAČUNANJE

V soboto, 6. 2., se je Matic Klavž iz 3. b pomeril z najboljšimi tekmovalci v hitrem računanju iz vse Slovenije.

Tekmovanje je letos potekalo na daljavo. Tekmovalci so se prijavili s tekmovalnim geslom preko Zooma, družinski člani, učitelji in ostali navijači pa smo lahko preko povezave spremljali njihove rezultate.

Za uvrstitev v finale in doseženo 11. mesto Maticu iskreno čestitamo.

DNEVI DEJAVNOSTI

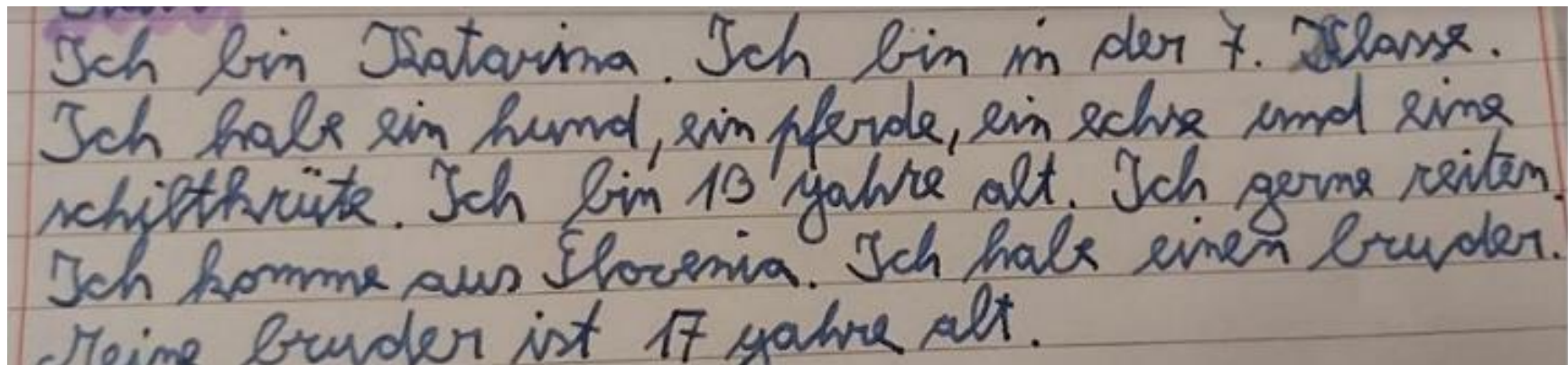
ŠPORTNI DAN, 2. 2. 2021

Zimski športni dan je bil izveden na daljavo, otroci pa so se zimskim radostim predajali na smučeh, sankah, deskah, pležuhih ali zgolj toplo obuti in oblečeni gradili gradove iz snega, se kepali in z odprtimi očmi opazovali življenje pozimi.

SPREMLJEVALNE DEJAVNOSTI

e-TWINNING PROJEKT 'BRIEFFREUNDSCHAFTEN'

V projektu sodelujejo učenci 7. in 9. razreda. Tokrat so pošiljali odgovore na pisma ostalih učencev tujih držav.

OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021

Hallo mein name ist Zala. Ich komme
^{aus} ^{slowenien.}
Ich bin 13 Jahre alt. Ich mag tanzen.
Ich fahre ein Fahrrad. Ich spiele

Ich heiße Xana. Ich bin in der 7. Klasse. Ich bin 13 Jahre alt.
Ich komme aus Slowenien. Ich habe einen Hund. Ich gerne
schau TV.

Mein Name ist Adeja. Ich bin 12 Jahre alt. Ich komme aus
Slowenien. Ich habe zwei Schwestern. Meine Hobbys sind Volleyball
und Musik hören. Mein Lieblingsfach in der Schule ist Musik.
Mein Vater ist Boštjan, meine Mutter ist Valerija und meine
Schwestern Teja und Neja.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

POZDRAV IZ SARAJEVA

Po spletu okoliščin se naša učiteljica Mateja Kregar ponovno oglašča iz Sarajeva in okoliških mest, kjer otrokom in odraslim predaja znanje iz slovenskega jezika in kulture.

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK - PREŠERNOV DAN V SARAJEVU

Kljub trenutnim razmeram je slovensko društvo Cankar iz Sarajeva uspešno organiziralo praznovanje slovenskega kulturnega praznika, Prešernovega dne, 13. februarja 2021 v dvorani Centra za kulturo in mladino Občine Center, Sarajevo.

Občutili smo praznično vzdušje in se po dolgem času zbrali v velikem številu v prisotnosti gostov in njene ekselence, veleposlanice Republike Slovenije v Bosni in Hercegovini, Zorice Bukinac, ki je nagovorila prisotne.

Slovesnost sta z recitiranjem prve in pete kitice Zdravljice otvorila Ljudmila Jelić in MePZ "Camerata Slovenica" z izvedbo slovenske himne. V nadaljevanju programa je zbor zapel pesmi Ivana Cankarja, Njena pisma, in Franceta Prešerna, Strunam, medtem ko je Komorni vokalni ansambel "Camerata Slovenica" zapel Luna sije (Pod oknam), prav tako na besedilo pesmi Franceta Prešerna.

Članice Slovenskega društva Cankar, Zerina Tihić, Jelena Šehović in Dina Maksumić, so recitirale Prešernovo poezijo v bosanskem in slovenskem jeziku.

Na prireditvi so nastopili tudi mladi solisti zbora Camerata Slovenica ob spremljavi pianistke Amile Rančić (sopranistke Andrea Marković, Emina Porča, Alma Agić in Adna Karić ter basist Ivan Milošević).

Posebna zahvala gre dirigentu Mešanega pevskega zbora Camerata Slovenica in Komornemu vokalnemu ansamblu Camerata Slovenica – Aleku Isakoviću.

Isti dan je v mestni galeriji slovenski kulturni praznik, Prešernove dneve in dan društva obeležila tudi Slovenska skupnost "Jožef Špringer", Kakanj.

KNJIŽNI KOTIČEK

BRANJE Z ZASLONA PO UGOTOVITVAH RAZISKAVE BOLJ POVRŠNO KOT BRANJE S PAPIRJA

Namen raziskave z naslovom *E-Read: Evolution of reading in the age of digitisation* je bila primerjava branja s papirja in branja z digitalnih predlog. Potekala je med letoma 2015 in 2018 v 52 državah, raziskovalci pa so ob koncu izsledke predstavili v t. i. Deklaraciji iz Stavengerja, ki so jo v Sloveniji predstavili danes.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

Rezultati med drugim kažejo, da je branje z digitalnih predlog, še posebej pri daljših besedilih, površinsko in plitko, pomnjenje prebranega in koncentracija pa krajša. Vzporedne raziskave kažejo tudi na sistematično slabšanje vida pri neprekinjeni rabi digitalnih naprav.

Po besedah člana jedrne skupine projekta E-Read in profesorja na oddelku za bibliotekarstvo na ljubljanski filozofski fakulteti, Mihe Kovača, so se največje razlike pokazale pri branju s pametnega zaslona in tablice, manj pa pri branju z bralne naprave, kjer je število motilcev manjše. Kot ključna poudarka je izpostavil, da prehod s papirja na zaslon s kognitivnega in psihološkega zornega kota ni nekaj nevtralnega in da je razumevanje daljših neumetnostnih vsebin pri branju z zaslona slabše kot pri branju s papirja, te razlike pa se povečujejo z zahtevnostjo besedil. Po njegovih besedah je presenetljivo, da so do tega rezultata prišle praktično vse raziskave.

Dejal je še, da je po nekaterih teorijah precenjevanje svojih sposobnosti razumevanja pri branju z zaslona eden od razlogov, zakaj se v današnjem času tako hitro širijo lažne novice.

Optometrist Matjaž Mihelčič, ki se med drugim ukvarja s stresom bližinskega vida in naraščanjem kratkovidnosti, je po novinarski konferenci v izjavi za medije izpostavil, da »na digitalnih napravah zdržimo dlje časa, razumevanje vsebine pa je slabše«. Deloma je to pripisal spektru svetlobe na ekranih, ki preprečuje izločanje melatonina, deloma pa krajšim razdaljam pri branju. Ena od posledic je tudi naraščanje kratkovidnosti v svetu, saj »otroci na teh napravah zdržijo dlje in jih držijo blizu. Oči se navadijo na bližinski stres in se temu prilagodijo, zanemarijo pa, kar se dogaja z daljavo«, je dejal. (Vir: <https://www.dnevnik.si/1042875135>)

KNJIGA JE ČUDOVIT TRENING ZA EMPATIJO

Branje knjig je naporno opravilo, a ko ga osvojimo, si s tem odpremo številna vrata, (spo)znanja in nenazadnje empatijo, s svojo novo knjigo Berem, da se poberem, sporoča Miha Kovač.

Branje knjig lahko predstavlja zelo veliko različnih stvari. V času, ko smo obdani z zasloni (to še bolj velja v času pandemije), so knjige superutež temu, da bi bili preveč na zaslonih. Ti so zelo hektični, na njih se veliko dogaja, ob njih se težko umirimo in osredotočimo na eno stvar. Pri knjigi je treba umiriti celotno telo, duha in se osredotočiti na zgodbo ter biti dolgo v tem stanju. Med tekom in branjem torej gotovo obstaja podobnost.

Če sem popolnoma odkrit, v zadnjih devetih mesecih najbolj pogrešam potikanje po knjigarnah, brskanje po novih knjigah, iskanje zanimivih knjižnih naslovov, to grozno rad počnem. V času pred korono, ko smo še hodili po svetu, sem to počel tudi v tujih mestih, najprej sem šel v knjigarno in na ta način spoznal dušo kraja, v katerem sem bil. To brskanje mi izrazito manjka. Če pa to odmislim, sem najraje v vlogi bralca. Pisati knjige je težko, včasih je videti, da je to napisano na lahek način. A vsak, ki ta posel jemlje resno, dobro ve, da je to naporno opravilo, pri katerem trpi okolica. Ko pišem, sem zelo popadljiv in

Narisala
Nana Homovec

Feri Lainšček
ZAGATA

Ne vem, kaj naj delam,
že spet sem v zagati.
Pač ni mi uspelo
te knjige prebrati.

Saj vem, si pisatelj
in dolgo si pisal.
A šlo bi mi lažje,
če kaj bi narisal.

Zadeva je resna.
Ti moraš v globino,
jaz rabim pa v šoli
le kratko vsebino.

Ne bodi zdaj afna,
prišepni mi zgodbo!
Pa kaj te to stane?!
Mar rabiš pogodbo?

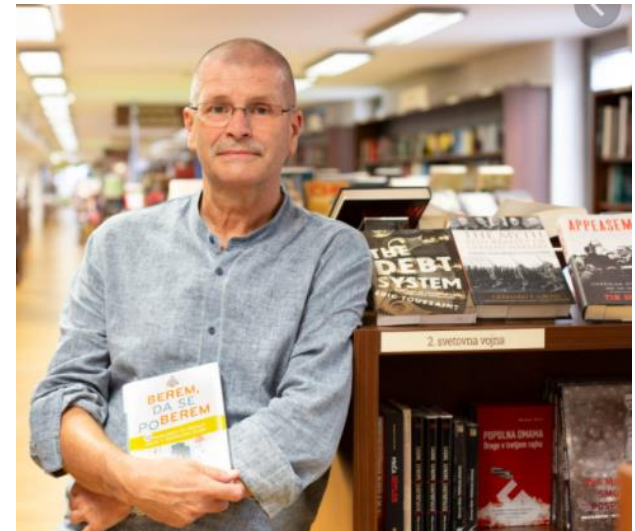
*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

zopr, takrat se me doma izogibajo in komaj čakajo, da bo konec.

Ena od zablod je, da beremo, da nam zgodba ostane v spominu. To sicer je eden od razlogov, a branje je smiselno z več razlogov, predvsem zaradi branja samega. Skozi branje treniram svojo sposobnost osredotočanja. Skozi branje širimo in bogatimo besedni zaklad, srečujemo se z bistveno bolj zapletenimi stavčnimi konstrukcijami, kot stojijo v vsakdanjem govoru. Vse to je trening za mišljenje. Branje je nekaj, kar nam utrjuje besedni zaklad, nas usmerja k razumevanju bolj kompleksnih stavčnih zvez, s tem pa bolj kompleksnih kontekstov in konceptov. Brez tega enostavno ne moremo misliti! Pri nas se pogosto dogaja, da namesto celotne knjige v roke vzamemo kratko obnovo na dveh straneh, kar naj bi bilo dovolj, da v šoli dobimo štirico ali petico. Mogoče je to dovolj za oceno. A tisti, ki gre na tak poenostavljeni način skozi bralni trening, s tem ni dobil praktično nič. Njegova sposobnost razmišljanja je s tem slabše razvita. Eno ključnih sporočil branja je, da s tem vadimo in treniramo za to, da sploh znamo misliti. Četrta pomembna stvar pa je empatija – skozi branje se učimo uživljati v druge ljudi, drugačna okolja in situacije. To počnemo na intenzivnejši način kot pri gledanju filmov. Branje je samo po sebi intenzivnejša dejavnost. Ko berem, si moram vso zgodbo vizualizirati v glavi, tako razmerja kot odnose. Ko pa gledam film, mi vse to servirajo igralci in režiser. **Zato je knjiga učinkovitejši trening za empatijo.**

Če v Sloveniji ne bomo čutili potrebe, da slovenščino kot jezik razvijamo v akademskem okolju kot jezik znanosti, v kateri se je mogoče pogovarjati tudi o najbolj zapletenih vprašanjih kvantne fizike ali pa leposlovja, potem bo slovenščina postala jezik, ki bo omejen na domačo vsakdanjo rabo in ne bo jezik visoke kulture in znanosti.

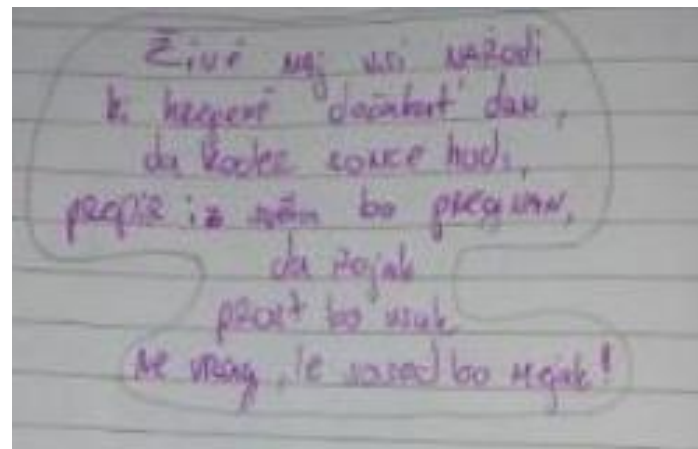
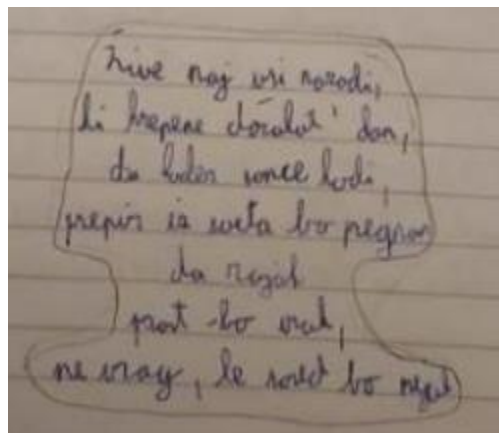
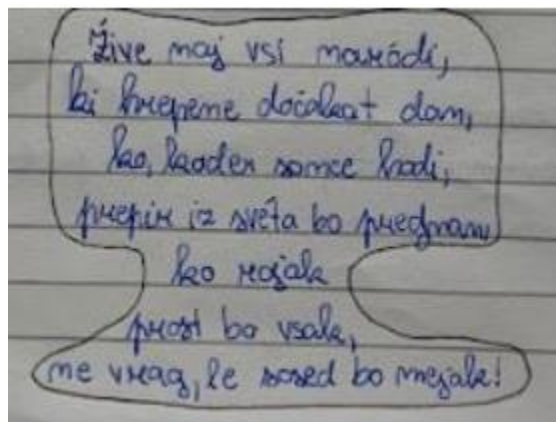
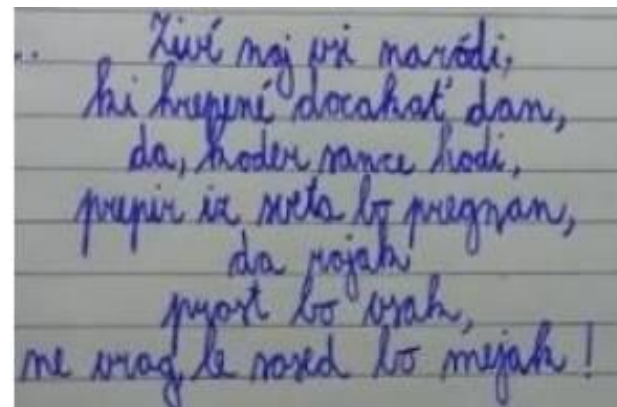
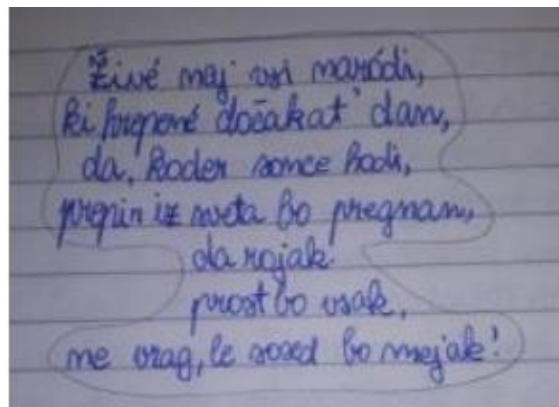
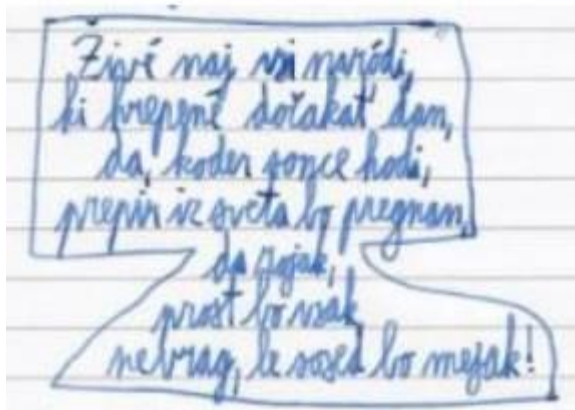
(Vir: <https://www.rtvlo.si/stevilke/miha-kovac-knjiga-je-cudovit-trening-za-empatijo/551346>)

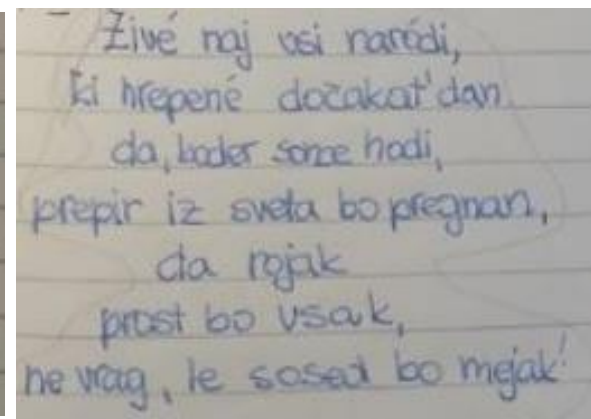
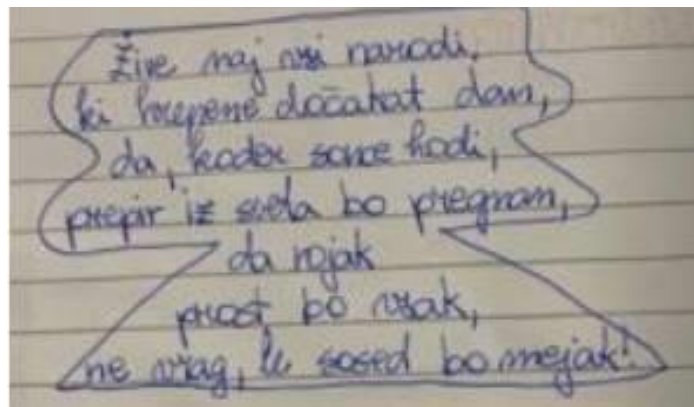
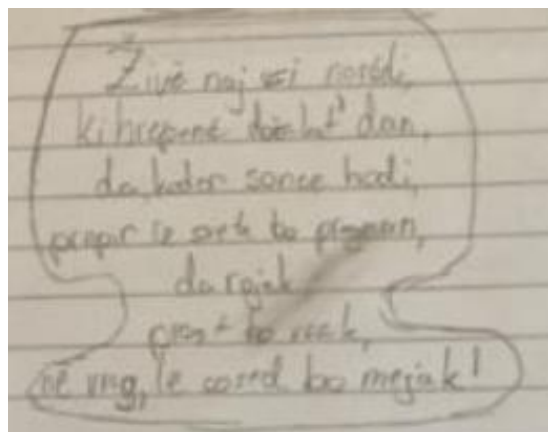
ŽIVE NAJ VSI NARODI...

Ni Slovenca, ki ne bi poznal vsaj 7. kitice Prešernove Zdravljice, redkokdo pa ve, da je glede na obliko to likovna pesem (carmen figuratum), saj izpisane kitice napitnice spominjajo na obliko vinske kupice. Naši devetošolci so kitico slovenske himne umetniško obrisali in nastale so zanimive čaše.

OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021

DAN MATERNEGA JEZIKA – 21. FEBRUAR

Unesco je 21. februar za mednarodni dan maternih jezikov razglasil leta 1999 v spomin na protest in smrt bengalskih študentov, ki so leta 1952 v Pakistanu zahtevali enakopravnost za svoj jezik – bengalščino. Tema letošnjega spominskega dneva, s katerim želi Unesco spodbuditi spoštovanje lastnega in tudi drugih maternih jezikov po svetu, je Spodbujanje večjezičnosti za vključevanje v izobraževanje in družbo. Tokratno zaznamovanje 21. februarja kot mednarodnega dneva maternih jezikov se odvija v obdobju, ko se svet zaradi pandemije spopada z izjemnimi motnjami v izobraževanju. Zdajšnja kriza je razkrila in bo po pričakovanjih le še poglobila neenakosti, marginalizacijo in izključenost. Zato Unesco ob tej priložnosti poziva oblikovalce politik, vzgojitelje in učitelje, starše in družine, naj namenijo še večjo pozornost večjezičnemu izobraževanju in vključevanju v izobraževanje, kar bo pospešilo okrevanje

Ljudje dvigajo črke bengalske abecede ob slavlju ob letošnjem mednarodnem dnevu maternih jezikov v Daki v Bangladešu. V tem mestu stoji tudi spomenik za bengalske študente, ki so leta 1952, tedaj še pod Pakistanom, protestirali za dosego enakopravnosti svojega jezika in nekateri pri tem tudi izgubili življenje. Foto: EPA

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

na tem področju po krizi zaradi pandemije.

Pri Unescu verjamejo v pomen kulturne in jezikovne raznolikosti za trajnostno družbo. Vendar je jezikovna raznolikost ogrožena, saj vedno več jezikov izginja. Ob tem organizacija opozarja, da na globalni ravni 40 odstotkov prebivalstva še zmeraj nima dostopa do izobrazbe v jeziku, ki ga govori ali razume. Vendarle pa je bil že dosežen določen napredek v večjezičnem izobraževanju, zlasti v zgodnjem šolanju.

V Združenju za slovensko besedo pa so spomnili na neustavljive napore in prizadevanja za javno rabo slovenščine v naši zgodovini. V 30. letu samostojne Slovenije zaznavajo nezadostno skrb za položaj materinščine. Kot so zapisali, se ta še posebej odraža ob skrbi za njeno stanje pri Slovencih, ki so del enovite narodne skupnosti ter živijo v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Pogrešajo tudi dolgoročno vsenarodno strategijo in delovanje za ohranitev javne rabe in kulture slovenskega jezika, so še sporočili iz združenja.

(Vir: https://www.rtv slo.si/kultura/materinscina-kot-definicija-nekega-zivljenja-ki-ti-je-bila-dana-ob-rojstvu/570309?fbclid=IwARo-XNsisNzB8sx3RIN1ebULQPY_CpFvQltRmLSBOXz0J1ryUk3yrX_4Do#&gid=1&pid=1)

14. FEBRUAR

Vem, zagotovo ste pričakovali, da bo v nadaljevanju beseda tekla o Valentinovem in ljubezni in srčkih, a temu ne bo tako. 14. februar namreč ni posvečen le zavetniku zaljubljenec, temveč ljubezni do lepe knjige, saj je to mednarodni dan podarjanja knjig (Slovenija zaenkrat v to navezo še ni vključena; od bivših jugoslovanskih republik se gibanju pridružujejo Hrvaška, Srbija in Makedonija). Upam, da nam je v vsej skrbi, da bo čokoladni srček, sladka tortica ali lepo pismo prišlo v last pravi osebi, uspelo v roke vzeti tudi kakšno lepo knjigo, jo prebrati oziroma podariti otroku ali ljubljeni osebi. S knjigo lahko marsikaj sporočimo in sočloveka obogatimo. (Vir: <https://bookgivingday.com/about/>)

PUST

KROF

K mizi sede stari grof,
naroči si masten krof.
K mizi sede še grofica,
njej pa bolj diši potica.

OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021

Gleda, gleda stari grof:
»Šment, je majhen ta moj krof!«
Lotil bi se še potice,
če se ne bi bal grofice.
(Anja Štefan: Iščemo hišico)

Pustovanje je eden izmed najstarejših ljudskih običajev, ki izvira iz časa pred krščanstvom. Veselimo se ga vsi, o njem pa pravzaprav ne vemo prav veliko. V Sloveniji je bilo pustovanje prvič omenjeno v 17. stoletju, pred tem obdobjem pa so predvsem po starem Rimu divjale grozljive maske, ki naj bi predstavljale umrle prednike. Naši predniki so ob tej priložnosti izvajali obrede, s katerimi so častili pomladne sile in preganjali ostanke zime. Verjeli so, da bo sam obred iz dežele pregnal zle duhove, jo očistil temnih sil in priklical toplo pomlad, v kateri se bo narava ponovno prebudila.

Eden izmed rekov, ki jih povezujemo s pustovanjem, pravi: »Za pusta morajo biti siti ljudje, živina in duhovi«. Ljudje so v starih časih verjeli, da bogato obložena jedilna miza kar kliče po rodovitni zemlji in bogatem pridelku. Tudi če je bila pri hiši revščina, je veljalo, da se morajo ljudje v pustnem tednu dobro najesti. Pustu namreč sledi 40-dnevni post.

Šemljenje poznamo že vse od pradavnine, ko se je človek z uporabo maske med lovom poskušal približati živali. Pustno maskiranje je imelo različne namene, med katere sodi tudi povezovanje z duhovi prednikov, saj so ljudje verjeli, da bodo z uporabo »drugega jaza« omogočili duhovom prednikov, da bi se naselili v njih.

*OSNOVNA ŠOLA FRAM
FRAMČEK, ŠOLSKI ČASOPIS
Februar, 2021*

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da so nekoč pustovali precej preprosteje, kot to počnemo danes. Pustne maske so ljudje izdelovali kar doma, in sicer iz materialov, ki so bili na razpolago. Otroci so se mnogokrat oblekli kar v ponošene obleke staršev ali pa so si obraz namazali s sajami, hodili so od hiše do hiše in se tako razkazovali ljudem. Mnogi so bili za to nagrajeni s krofom, svežim ali suhim sadjem in nekateri celo z denarjem.

Različni kraji v Sloveniji imajo različne običaje, pustovanje pa pogosto povežemo z mestom Ptuj, kjer poteka

edinstveno in najbogatejše mednarodno pustovanje v Sloveniji, s katerim povezujemo tudi kurente, katerim pravimo tudi korent, gre pa za značilni pustni lik, ki izvira s Ptuja, Dravskega polja in okolice. S svojim poskakovanjem in truščem, ki ga zganja z velikimi kravjimi zvonci, iz dežele odganja zimo in zlo, vanjo pa kliče pomlad in bogato letino. Kurentova »obleka« je izdelana iz ovčje kože, okrog pasu ima pripete zvonce, na glavi ima grozljivo masko, na nogah pa gamaše. Obstajata dve vrsti kurentov – pernati markovski in rogati haloški. V sprevedu jih pogosto spremlja vrag. Nekoč so se v to opravilo preoblekli le neporočeni fantje, danes pa to več ni pravilo. Največji ponos kurenta so robci, ki jih dekleta tradicionalno podarijo najlepšemu kurentu, zavežejo pa mu jih okrog pasu ali ježevke (palice z ježem).

(<https://www.slovenec.org/2018/02/07/slovenski-ljudski-obicaj-pustovanje>; <https://www.kamra.si/album-slovenije/item/maskarada-v-fari.html>)

Izdaja OŠ Fram, Turnerjeva ulica 120, Fram

Urednice: Valentina Gselman, Simona Napast, Jelka Bojc

Zbral in uredil: uredniški odbor

Prispevke so pripravili: VALENTINA GSELMAN, SIMONA NAPAST, JELKA BOJC, ANJA LIPUŠ, POLONA ČUK KOZODERC, MATEJA KREGAR, TADEJA ANTONČIČ

Fotografije prispevajo avtorji člankov in prispevkov, če ni navedeno drugače.